

If setningar

```
// F
if (R) {
    S
} else {
    T
}
// E
```

- Til að sanna þetta þarf að sýna að
- $\{F \text{ og } R\} \rightarrow S \rightarrow \{E\}$
- $\{F \text{ og } \underline{\text{ekki}} R\} \rightarrow T \rightarrow \{E\}$
- Ef F er satt og R er satt og við keyrum S þá verður E satt
- Ef F er satt og R er ósatt og við keyrum T þá verður E satt

If dæmi

Viljum reikna algildið á x , $|x|$

```
int x = Integer .....  
int t;  
  
// Fyrir: ekkert  
if ( x >= 0 ) {  
    t = x;  
} else {  
    t = -x;  
}  
  
// Eftir: t = |x|,
```

$\{ \text{et } x \geq 0 \} \quad t = x \quad \{ \text{þá er } t = |x| \}$
ok, $t = x = |x|$
↑
því að $x \geq 0$.

$\{ \text{et } \neg (x \geq 0) \} \quad t = -x \quad \{ \text{þá er } t = |x| \}$
þ.e. $x < 0$
 $t = -x = |x|$

While setningar

```
// F
while (R) {
  // I
  S
}
// E
```

Til að sanna þetta notum við fastayrðingu lykkju I til að hjálpa okkur

Þurfum að sanna 3 hluti

1. F leiðir til I
2. {R og I} S {I}
3. I og ekki R leiðir til E

while dæmi

Reiknum út stærsta veldi af 2, minna en N

```
int N = ...
int v = 1

// Fyrir:  $N \geq 1, v = 1$ 
while (v <= N/2) {
    // V er veldi af 2,  $v \leq N$ 
    v = v * 2;
}
// Eftir: v er stærsta veldi af 2
sem er  $\leq N$ 
```

I: Þessi mynd
lyktir.

1. $F \Rightarrow I$
 $N \geq 1, v = 1, v$ er veldi af 2 ✓
 $v = 1 \leq N$

3. $I \wedge \neg R \Rightarrow E$

- v er veldi af 2
- $v \leq N$
- $v > N/2$
Þarftu að sýna $2 \cdot v > N$ leidir af c.

Klárur svo skref 2 núna.

Síðasta skref

I } 2. Fastagræðing lykktu gildir
R: $v \leq N/2$ gildir.

v er veldi at 2
 $v \leq N$
 $v \leq N/2$

Tölum mun gilda $\bar{v}$, fyrir/eftir

gildir fyrir v_f er veldi at 2, $v_f \leq N/2$

Þá er $v_e = 2 \cdot v_f$
 v_e er veldi at 2,
 $v_e = 2 \cdot v_f \leq 2 \cdot (N/2) = N$

Þá að fastagræðing lykktu gildir um v_e .

Við notum v_f og v_e til að tákna gildin sem eru geymd í breytunni v fyrir og eftir.

Dæmi

Reiknum X^Y fyrir heiltölur. X og Y eru upphaflegu gildin, x, y breytur og p er lokasvar.

```
int x = X, y = Y, p = 1;
// p = 1, x = X, y = Y, y >= 0
while (y > 0) {
    //  $X^y = p * x^y, y >= 0$ 
    p = p * x;
    y = y - 1;
}
//  $X^Y = p$ 
```

Sönnun

1. F leiðir til $\mathbb{I}$

Vegna forskilyrðis vitum við að, $x=X$, $y=Y$, $p = 1$ og $y \geq 0$. Þar af leiðir að $X^Y = 1 * x^y = p * x^y$

2. $\{R \text{ og } \mathbb{I}\} \subseteq \{I\}$

Þar sem gildin á p og y breytast í hverri ítrun gerum við greinarmun á p og y fyrir og eftir að við keyrum forritsbútinn í while lykkjunni. Köllum þessi gildi y_f , y_e , p_f , p_e

Vegna þess að $\mathbb{I}$ gildir þá vitum við að

$$XY = p_f^* x^{y_f} \text{ og } y_f \geq 0$$

Eftir að við keyrum $p = p^* x; y = y - 1;$ þá breytast gildin á p og y og við vitum að

$$p_e = p_f^* x \text{ og } y_e = y_f - 1$$

Þar sem að $\mathbb{R}$ gildir þá er $y_f > 0$ svo $y_e \geq 0$

Að lokum sjáum við að

$$\begin{aligned} XY &= p_f^* x^{y_f} = p_f^* x^{y_f+1} = p_f^* x^* x^{y_e} \\ &= p_e^* x^{y_e} \end{aligned}$$

Svo að fastayrðing lykkju gildir eftir á.

3. $\mathbb{I}$ og ekki $\mathbb{R}$ leiðir til $\mathbb{E}$

Þar sem fastayrðing lykkju gildir þá er

$$X^Y = p * x^y, y \geq 0$$

Fyrst $\mathbb{R}$ gildir ekki þá er $y \leq 0$, því vitum við að $y = 0$

En ef $y = 0$ þá er

$$X^Y = p * x^y = p * x^0 = p * 1 = p$$

Svo að eftirskilyrðið gildir.

Þegar þessi þrjú atriði eru uppfyllt höfum við sannað forritið.

Sönnun á töflu

X, Y einhver gildi, $Y \geq 0$.

$$I: X^Y = p \cdot x^y, \quad y \geq 0$$

$$I \quad F \rightarrow I$$

$$3. \quad I \wedge \neg R \Rightarrow E: \quad \underbrace{X^Y = p \cdot x^y, \quad y \geq 0}_{I} \quad \text{og} \quad y \leq 0$$

Svo að $y=0$

fá gildir

$$\underline{X^Y} = p \cdot x^y = p \cdot x^0 = p \cdot 1 = p$$

(sem er E).

$$2. \{I \text{ og } R\} \text{ og } \{I\}$$

$$P_f, P_e$$

$$y_f, y_e$$

I og R gilda um P_f, y_f

$$X^Y = P_f \cdot X^{y_f}, \quad y_f \geq 0 \quad \text{og} \quad y_f > 0$$

$$P_e = P_f \cdot X$$

$$y_e = y_f - 1$$

für itum vid end

$$X^Y = P_f \cdot X^{y_f}$$

$$= P_f \cdot X^{y_e + 1} = (P_f \cdot X) \cdot X^{y_e}$$

$$= P_e \cdot X^{y_e} \quad \checkmark$$

$$y_e = \underbrace{y_f - 1}_{> 0} \geq 0$$

superior

≥ 1

lykkjur

Fastayrðing lykkju

- Þarf að vera sönn áður en við byrjum lykkjuna, þ.e. þarf að leiða af forskilyrðinu
- Á að vera sönn eftir að lykkju lýkur
- Jafnvel þótt við förum aldrei í lykkjuna

Betri veldisreikningur

```
int x = X, y = Y, p = 1;
// p = 1, x = X, y = Y, y >= 0
while (y > 0) {
    //  $x^y = p * x^y, y \geq 0$ 
    if (y%2==1) {
        p = p * x;
        y = y - 1;
    }
    //  $x^y = p * x^y, y \geq 0, y\%2 = 0$ 
    y = y/2;
    x = x*x;
}
//  $x^y = p$ 
```

Það er ágætis æfing að renna í gegnum þessa sönnun.

For setningar

Einfaldari en while setningar

```
// F
for (int i = 0; i < N; i++) {
    // G(i)
    S
}
// E
```

Þurfum að sanna

1. F leiðir til $G(0)$
2. $\{G(i) \text{ og } 0 \leq i < N\} S \{G(i+1)\}$
3. $G(N)$ leiðir til E

for lykkju dæmi

x, n heiltölur, viljum reikna x^n

```
// r = 1, n >= 0
for (int i = 0; i < n; i++) {
    // r = xi
    r = r * x;
}
// r = xn
```